Minister Energii

Miłosz Motyka

BM-I.053.112.2025.AZ

Warszawa, 2025-10-29

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu RP

Szanowna Pani Marszałek,

odpowiadając na pismo z dnia 8 sierpnia 2025 r., znak: BPS/043-40-993/25 dotyczące oświadczenia złożonego przez senatora Adama Szejnfelda wspólnie z innymi senatorami podczas 40. posiedzenia Senatu RP w dniu 7 sierpnia 2025 r. w sprawie zasad redysponowania energii elektrycznej pochodzącej z odnawialnych źródeł energii (OZE), przedstawiam poniższe wyjaśnienia.

1. *Jakie jest aktualne stanowisko Ministerstwa Klimatu i Środowiska w sprawie zasad redysponowania energii elektrycznej z OZE, realizowanych przez PSE w sytuacji niezbilansowania krajowego systemu?*

Podmiotem odpowiedzialnym za bezpieczeństwo pracy sieci przesyłowej oraz bilansowanie handlowo-techniczne Krajowego Systemu Elektroenergetycznego (dalej KSE) jest operator systemu przesyłowego (dalej OSP). Realizując te zdania, OSP podejmuje niezbędne działania celem równoważenia podaży i popytu na energię elektryczną, uwzględniając uwarunkowania pracy sieci, jednostek wytwórczych oraz wymagań dotyczących bezpieczeństwa pracy systemu.
Postępujący przyrost mocy OZE w KSE powoduje, że coraz częściej dochodzi do szybkich zmian podaży energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł OZE. Jednocześnie, bezpieczna praca KSE wymaga pracy określonej liczby sterowalnych i dyspozycyjnych jednostek wytwórczych pracujących niezależnie od warunków pogodowych. W rezultacie, wytwarzanie energii elektrycznej w jednostkach OZE oraz w jednostkach konwencjonalnych okresowo może przewyższać zapotrzebowanie na energię elektryczną krajowych odbiorców i jej eksport do innych państw. Skutkiem tego jest niezbilansowanie KSE, które w przypadku jego niewyeliminowania zakłóciłoby bezpieczną pracę systemu elektroenergetycznego.
Należy podkreślić, że podstawowym środkiem równoważenia bilansu powinny być środki rynkowe, tj. zasoby dostępne na rynku bilansującym (dalej RB). RB jest to administrowany przez OSP segment rynku służący do ostatecznego równoważenia podaży i popytu na energię elektryczną. Obecnie tymi zasobami są przede wszystkim jednostki wytwórcze centralnie dysponowane (dalej JWCD), które są źródłami dyspozycyjnymi i sterowalnymi przez OSP. W praktyce JWCD to głównie źródła wytwórcze konwencjonalne, o dużych mocach zainstalowanych, zlokalizowane w elektrowniach systemowych. W RB mogą również uczestniczyć jednostki OZE, magazyny energii elektrycznej oraz podmioty świadczące usługi DSR.

+48 (32) 433 33 30
www.gov.pl/energia
me@me.gov.pl

Ministerstwo Energii
ul. Książęca 4
00-498 Warszawa

W przypadku, gdy środki rynkowe są niewystarczające do zbilansowania KSE, OSP stosuje środki interwencyjne bilansowania KSE. Jednym z nich jest nierynkowe redysponowanie źródeł OZE. Polega ono na zmniejszaniu generacji tych źródeł do poziomu określonego przez OSP poziomu. Spośród dostępnych dla OSP środków interwencyjnych, redysponowanie nierynkowe jest środkiem „ostatniej szansy" (ang. „last resort") i jest stosowane przez operatora w sytuacji, w której operator wykorzystał wszystkie inne możliwe sposoby zbilansowania pracy KSE takie jak: zmniejszenie wytwarzania energii elektrycznej w krajowych elektrowniach systemowych czy międzyoperatorski eksport nadwyżek energii elektrycznej do sąsiednich systemów. Na zakres stosowania nierynkowego redysponowania ma wpływ bezpieczeństwo pracy sieci elektroenergetycznej oraz wymagany czas reakcji instalacji OZE do zaniżenia generacji energii elektrycznej. W praktyce, redysponowanie nierynkowe jest stosowane w okresach wysokiego potencjału produkcji energii elektrycznej przez źródła OZE, w związku ze sprzyjającymi warunkami pogodowymi, przy jednocześnie niskim zapotrzebowaniu na energię elektryczną ze strony odbiorców. Redukcją nierynkową objęte są jednostki wytwórcze tych wytwórców, którzy jeszcze nie zdecydowali się uczestniczyć w mechanizmach rynkowych.
Zasady stosowania redysponowania nieopartego na zasadach rynkowych określa art. 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943[1] (dalej rozporządzenie 2019/943). Zgodnie z powyższym artykułem redysponowanie opiera się na obiektywnych, przejrzystych i niedyskryminacyjnych kryteriach doboru jednostek, które podlegają redysponowaniu. W prawodawstwie krajowym zasady redysponowania doprecyzowane są art. 9c ust. 7a-7f ustawy – Prawo energetyczne[2] oraz w Warunkach Dotyczących Bilansowania (dalej WDB) i Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej (dalej IRiESP). WDB oraz IRiESP są opracowywane przez OSP i zatwierdzane przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w drodze postępowania administracyjnego.
Należy podkreślić, że zgodnie z art. 23 ust. 11 ustawy – Prawo Energetyczne organem, który posiada kompetencje do kontrolowania realizacji przez OSP obowiązków wynikających z przepisów rozporządzenia 2019/943, w tym również z zakresu stosowania redysponowania, jest Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (dalej Prezes URE). Zgodnie z informacjami otrzymanymi od Prezesa URE, w związku ze zgłaszanymi skargami na nadmierne ograniczanie mocy elektrowni fotowoltaicznych, podjął on decyzję o przeanalizowaniu zjawiska redysponowania nierynkowego. W ramach prowadzonej analizy pozyskiwane są obecnie dane na ten temat od operatorów sieci elektroenergetycznych.
Reasumując, należy wskazać, że występowanie zjawiska nierynkowej redukcji nie jest pożądanym elementem funkcjonowania rynku energii elektrycznej, jednakże w obecnej sytuacji rynkowej stanowi ono niezbędny element w procesie bilansowania i zapewnienia bezpiecznej pracy KSE. Odnośnie do oceny szczegółowych zasad stosowania redysponowania nierynkowego, należy podkreślić, zostały one zatwierdzone przez niezależny organ administracji publicznej jakim jest Prezes URE.

2. *Czy resort dostrzega potrzebę zwiększenia transparentności i proporcjonalności tych zasad pomiędzy operatorami systemów dystrybucyjnych i regionami?*
3. *Czy Ministerstwo prowadzi lub planuje działania, których celem byłoby bardziej równomierne rozłożenie obciążeń redysponowania między producentami energii z OZE w różnych częściach kraju? Jeśli tak, na jakim etapie są te prace?*

[1] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej (Dz.U. L 158 z 14.6.2019, str. 54–124).

[2] Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. 2024 r. poz. 266 z późn. zm.).

Na pytanie nr 2 i 3 udzielam wspólnej odpowiedzi ze względu łączny zakres merytoryczny obu pytań.
Jak wskazano w odpowiedzi na pytanie pierwsze, redysponowanie nierynkowe jest środkiem stosowanym przez OSP w ostateczności, a podstawowym środkiem bilansowania KSE są środki rynkowe. Dodatkowo rozporządzenie 2019/943 w art. 13 jasno precyzuje jakimi kryteriami powinien kierować się OSP przy wydawaniu poleceń nierynkowego redysponowania. Biorąc pod uwagę powyższe, w Ministerstwie Energii nie są prowadzone obecnie prace w zakresach wskazanych w pytaniach nr 2 i 3.
Skala stosowania redysponowania nierynkowego powinna maleć wraz z rozwojem środków rynkowych oraz zwiększenia współpracy instalacji OZE z magazynami energii (w tym instalacji hybrydowych), a przede wszystkim wskutek zwiększania elastyczności KSE, w szczególności poprzez rozwój możliwości zagospodarowania nadwyżek energii elektrycznej w wyniku odpowiedniego kształtowania zużycia energii elektrycznej oraz rozwoju magazynowania energii.
Ponadto w ramach procedowanego projektu UC84 przygotowywana jest szeroka reforma w zakresie przyłączeń do sieci elektroenergetycznych. Projektowane zmiany są rozwiązaniem m.in. problemu spekulacyjnego blokowania mocy przyłączeniowych. Wśród rozwiązań przewidziano m.in. wprowadzenie do umów o przyłączenie obowiązku realizacji kamieni milowych realizacji inwestycji (brak realizacji skutkować będzie rozwiązaniem umowy), czy też racjonalizacja i modyfikacja opłat w zakresie przyłączeń. Proponowane w UC84 zmiany przyczynią się do przyspieszenia procesu transformacji energetycznej i zwiększenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej. Proces przyłączeniowy będzie sprawniejszy, bardziej przejrzysty i mniej podatny na działania spekulacyjne. Pozwoli to na wykorzystanie istniejącej sieci elektroenergetycznej w bardziej optymalny sposób, co pozwoli na zwiększenie wykorzystania energii generowanej z OZE w KSE.
Kolejnym działaniem mającym na celu poprawę zdolności systemu elektroenergetycznego do integracji energii elektrycznej z OZE i lepszego funkcjonowania systemu jest rozbudowa i modernizacja sieci elektroenergetycznych (przesyłowych i dystrybucyjnych). W tym obszarze OSP przyjął Plan rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną na lata 2025-2034[3], który zakłada budowę wielu linii przesyłowych dostosowujących system do lokalizacji nowych źródeł wytwórczych, w tym farm wiatrowych na morzu oraz elektrowni jądrowej. Proces modernizacji i rozbudowy obejmuje także inwestycje dotyczące udziału Polski w wewnętrznym rynku energii elektrycznej UE.
Ponadto, zgodnie z informacjami przedstawionymi przez OSP na spotkaniu[4] on-line w dniu 23 maja 2025 r. dotyczącym nierynkowego redysponowania źródeł OZE dla potrzeb bilansowania KSE, wynika, że OSP deklarował wprowadzenie modyfikacji reguł nierynkowego redysponowania oraz zasad ustalania i rozliczeń rekompensat za nierynkowe redysponowanie. Wprowadzone zmiany mają zwiększyć stopień proporcjonalności mechanizmów nierynkowego redysponowania poprzez zastosowanie nadążnego monitorowania historii wydawania poleceń redukcji dla danego obiektu redukcji. Oznacza to, że w procesie doboru jednostek wytwórczych do redysponowania będą uwzględniane wydane wcześniej polecenia redukcji dla danej jednostki wytwórczej. W zakresie rekompensat za nierynkowe redysponowanie OSP planuje wprowadzić zmiany mające na celu uproszczenie i zwiększenie dokładności oraz rozwój narzędzi informatycznych wspierających rozliczanie nierynkowego redysponowania.

[3] Polskie Sieci Elektroenergetyczne S. A., Plan rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną na lata 2025-2034, dostęp: [15.10.2025 r.].

[4] Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A., Nierynkowe redysponowanie źródłami OZE dla potrzeb bilansowania KSE – nagranie i prezentacja, dostęp: [15.10.2025 r.].

Pragnę podkreślić, że Minister Energii na bieżąco analizuje sytuację na rynku energii elektrycznej i pozostaje w kontakcie z przedstawicielami sektora energetyki w celu wypracowania kolejnych zmian prawa służących zwiększeniu integracji OZE z KSE, co pozwoli na zwiększenie wykorzystania energii elektrycznej generowanej przez OZE, a tym samym pozwoli na zmniejszenie negatywnych skutków nierynkowej redukcji OZE.

Z wyrazami szacunku
Miłosz Motyka
Minister
2025-10-29

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów